

**POWIATOWY URZĄD PRACY
W TYCHACH
UL. BUDOWLANYCH 59**

STRUKTURA POPYTU NA PRACĘ I PODAŻ ZASOBÓW PRACY W MIEŚCIE TYCHY I POWIECIE BIERUŃSKO – LĘDZIŃSKIM

**Monitoring zawodów deficytowych
i nadwyżkowych**

Raport diagnostyczny I-półrocze 2012

**Opracował:
Tomasz Jędrysik**

Tychy 2012

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
1. ANALIZA PROBLEMU BEZROBOCIA W TYCHACH	5
2. ANALIZA PROBLEMU BEZROBOCIA W POWIECIE BIERUŃSKO - LĘDZIŃSKIM	9
3. WSKAŹNIK SZANSY UZYSKANIA OFERTY PRACY.....	14
4. STAN I STRUKTURA BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW	16
5. ANALIZA OFERT PRACY.....	23
6. ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE	27
WNIOSKI.....	35

Wprowadzenie

Monitoring Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych (MZDiN) jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących – w głównej mierze – kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym. Pełni on dwie podstawowe funkcje:

- 1) deskryptywną – opisuje rzeczywistość lokalnego rynku pracy, koncentrując się przede wszystkim na różnych aspektach jego nierównowagi;
- 2) normatywną – pozwala na formułowanie ocen i wniosków dla systemu kształcenia zawodowego, szkolenia bezrobotnych, poradnictwa zawodowego i służyć ma pełniejszemu dopasowaniu strumienia popytu na pracę i podaży pracy.

Niniejsze opracowanie stanowi analizę kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo – kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy. W szczególności bada ono zawody wykazujące deficytowość lub nadwyżkę.

Przez zawody deficytowe należy rozumieć zawody, na które występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Natomiast zawodami nadwyżkowymi są zawody, w których liczba poszukujących pracy przewyższa liczbę zgłoszonych ofert pracy.

Zawody wykazujące deficytowość, nadwyżkę lub stan równowagi wyznaczono w oparciu o wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu, który wyraża stosunek średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w I-półroczu 2012r. do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w tymże zawodzie i półroczu.

Ramy czasowe niniejszego monitoringu stanowi I-półrocze 2012r., zaś zakres terytorialny stanowi obszar działania PUP Tychy, tj. miasto Tychy i powiat bieruński – lędziński¹.

¹ Dla celów poznawczych niektóre dane poddano porównaniu z tendencjami województwa śląskiego. Pomimo, iż w wielu aspektach notowana jest zbieżność trendów, to wobec społeczno – ekonomicznej specyfiki lokalnego rynku pracy ramę zakresu stosowalności wniosków wynikających z monitoringu stanowi jedynie obszar działania PUP Tychy.

Stosowane w monitoringu nazewnictwo zawodów jest zgodne z powszechnie obowiązującą w danym okresie czasu klasyfikacją zawodów i specjalności, która porządkuje je w coraz bardziej zagregowane grupy oraz ustala ich symbole i nazwy². Podział bezrobotnych według zawodu dokonywany jest na podstawie zgłoszonych kwalifikacji potwierdzonych świadectwem szkolnym lub innym dokumentem, bądź stażem pracy (minimum 1 rok w tym samym zawodzie). Osoby nie spełniające jednocześnie obu tych warunków klasyfikowane są jako bezrobotni bez zawodu. Do grupy tej można więc zaliczyć część osób legitymujących się zarówno wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym jak i średnim ogólnokształcącym.

Oczywiście należy zdać sprawę z ograniczeń niniejszego monitoringu, gdyż nie daje on pełnej informacji o lokalnym rynku pracy z przynajmniej dwóch powodów:

Po pierwsze, dotyczy on jedynie ofert pracy zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach, nie uwzględniając innych ofert; w tym prasowych, ofert pojawiających się w Internecie, ofert zgłoszonych do agencji zatrudnienia czy nieujawnionych wolnych miejsc pracy.

Po drugie, dotyczy on jedynie bezrobocia rejestrowanego, nie obejmując tym samym jego nieujawnionej liczby oraz pracy nierejestrowanej w grupie osób bezrobotnych³.

Pomimo iż, analizy zawarte w niniejszym monitoringu posiadają wyżej wymienione ograniczenia, to są wyposażone także w znaczącą moc poznawczą i wyjaśniają wiele zjawisk oraz procesów zachodzących na lokalnym rynku pracy, pozwalając na formułowanie pewnych zaleceń praktycznych.

² Najnowsza klasyfikacja zawodów i specjalności funkcjonuje w oparciu o Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 r. (Dz. U. nr 265, poz. 2644) i Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 czerwca 2007 (Dz. U. nr 106, poz. 728).

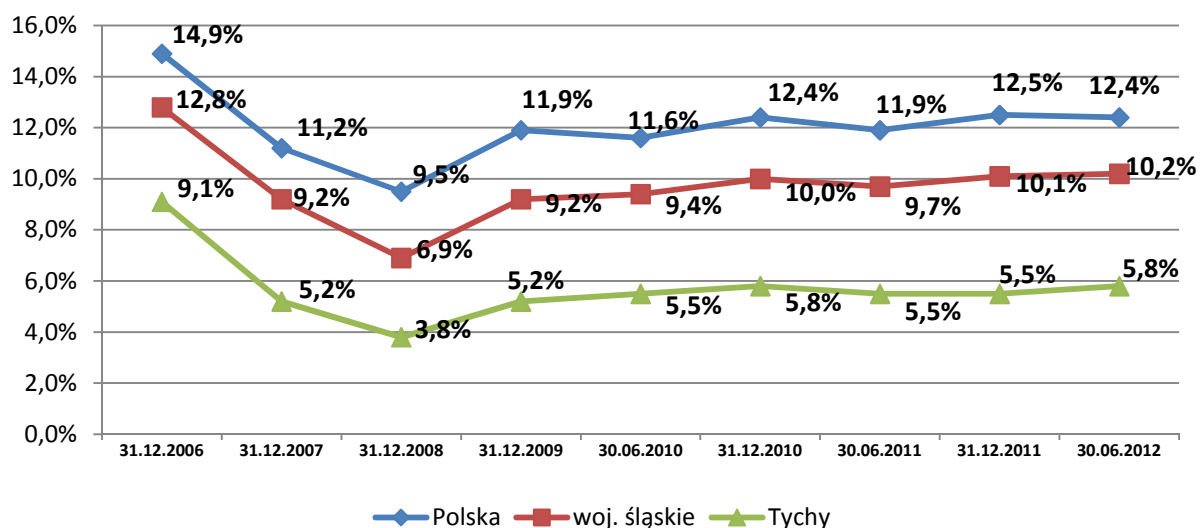
³ Na uwzględnienie nieujawnionej liczby bezrobotnych, tzn. osób z różnych przyczyn niezarejestrowanych w urzędach pracy a pozostających bez pracy, aktywnie jej poszukujących i gotowych do jej podjęcia pozwala metodologia Badań Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL). Badania te przeprowadzane są w okresach kwartalnych przez Główny Urząd Statystyczny.

1. Analiza problemu bezrobocia w Tychach

Stopa bezrobocia rejestrowanego w mieście Tychy na koniec czerwca 2012r. wyniosła 5,8% i była niższa od stopy bezrobocia w województwie śląskim (o 4,4%) i w kraju (o 6,6%).

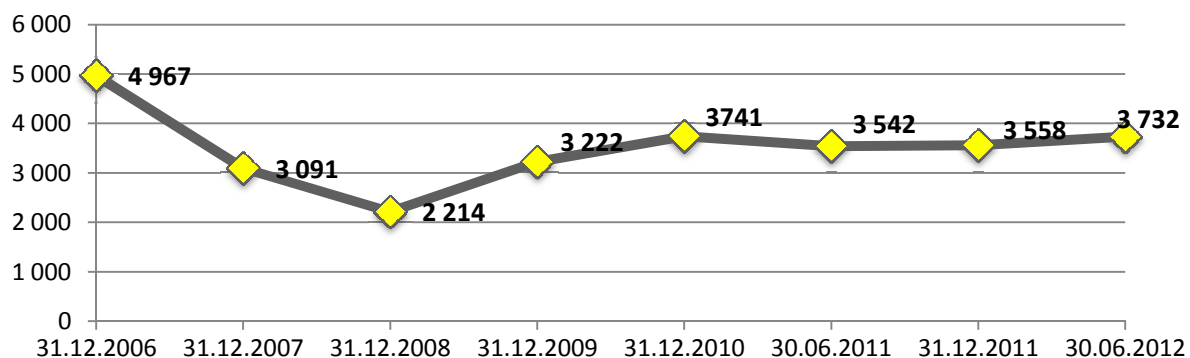
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w czerwcu 2012r. wynosiła 3732 i była o 174 osoby wyższa niż w grudniu 2011r. Dokładniej, w formie graficznej przedstawiają to wykresy 1 - 3.

Wykres 1. Stopa bezrobocia w mieście Tychy w okresie grudzień 2006r. – czerwiec 2012r. na tle woj. śląskiego i kraju.

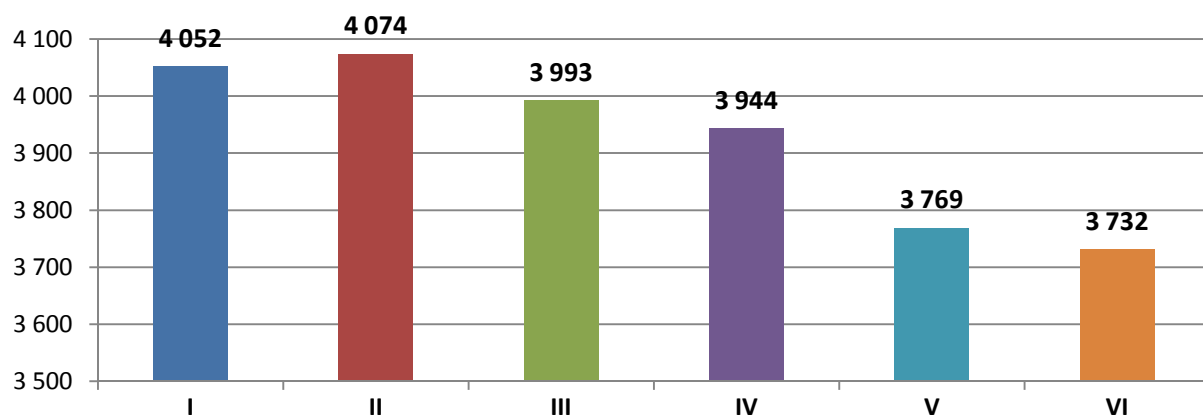
Źródło: PUP Tychy, GUS (www.stat.gov.pl)

Wykres 2. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w mieście Tychy w latach 2006 – 2012.

Źródło: PUP Tychy

Wykres 3. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w mieście Tychy. Styczeń – Czerwiec 2012r.

Źródło: PUP Tychy

Szczegółową strukturę bezrobocia w mieście Tychy wg stanu na 30.06.2012r. przedstawiono w oparciu o analizę takich zmiennych, jak: płeć, wiek, wykształcenie, staż pracy i czas pozostawania bez pracy.

Tabela 1. Bezrobotni w mieście Tychy ze względu na płeć (stan na 30.06.2012r.)

Płeć	N	%
kobiety	2147	57,5%
mężczyźni	1585	42,5%
SUMA	3732	100,0%

Źródło: PUP Tychy.

W rejestrach PUP Tychy analizując dane dla miasta Tychy - biorąc pod uwagę kryterium płci – w dalszym ciągu dominują kobiety, które stanowią 57,5% (56,7% w grudniu 2011r.) ogółu bezrobotnych.

Kolejna tabela przedstawia strukturę bezrobocia wg wieku.

Tabela 2. Bezrobotni w mieście Tychy ze względu na wiek (stan na 30.06.2012r.)

Wiek	N	%
18-24 lata	492	13,2%
25-34 lata	1099	29,4%
35-44 lata	723	19,4%
45-54 lata	767	20,6%
55-59 lat	530	14,2%
pow. 60 lat	121	3,2%
SUMA	3732	100,0%

Źródło: PUP Tychy.

W czerwcu 2012 roku (podobnie jak w przypadku danych na koniec 2011 roku) najwięcej zarejestrowanych osób było wśród bezrobotnych w przedziale wiekowym 25-34 lata (1099 osób, tj. 29%), oraz w przedziale wiekowym 45-54 lata (767 osób, tj. 20%). Najmniej natomiast zarejestrowanych było wśród osób w przedziale wiekowym powyżej 60 lat (121 osób, co stanowiło 3,2% wszystkich zarejestrowanych).

Kolejną zmienną różnicującą bezrobocie na terenie miasta Tychy jest wykształcenie.

Tabela 3. Bezrobotni w mieście Tychy ze względu na wykształcenie (stan na 30.06.2012r.)

Wykształcenie	N	%
wyższe	532	14,3%
policealne i średnie zawodowe	907	24,3%
średnie ogólnokształcące	444	11,9%
zasadnicze zawodowe	1047	28,1%
gimnazjalne i poniżej	802	21,4%
SUMA	3732	100,0%

Źródło: PUP Tychy.

Ponad 49% bezrobotnych stanowią osoby legitymujące się wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym zawodowym. 36% to osoby posiadające średnie wykształcenie. Natomiast odsetek osób z wyższym wykształceniem wyniósł 14%.

Analizując następną zmienną – czas pozostawania bez pracy – okazuje się, że 79% (o 2% mniej niż w grudniu 2011r.) bezrobotnych w rejestrach PUP Tychy nie pozostaje dłużej niż rok, a 21% bez pracy pozostaje co najmniej 12 miesięcy.

Tabela 4. Bezrobotni w mieście Tychy ze względu na czas pozostawania bez pracy (stan na 30.06.2012r.)

Czas pozostawania bez pracy	N	%
do 1 miesiąca	543	14,5%
od 1 do 3 miesięcy	711	19,1%
od 3 do 6 miesięcy	854	22,9%
od 6 do 12 miesięcy	854	22,9%
od 1 roku do 2 lat	497	13,3%
powyżej 2 lat	273	7,3%
SUMA	3732	100,0%

Źródło: PUP Tychy.

Tabela 5. Bezrobotni w mieście Tychy wg stażu pracy (stan na 30.06.2012r.)

Staż pracy	N	%
bez stażu	385	10,3%
do 1-go roku	521	14,0%
od 1 do 5 lat	823	22,1%
od 5 do 10 lat	521	14,0%
od 10 do 20 lat	650	17,4%
od 20 do 30 lat	519	13,9%
powyżej 30 lat	313	8,3%
SUMA	3732	100,0%

Źródło: PUP Tychy.

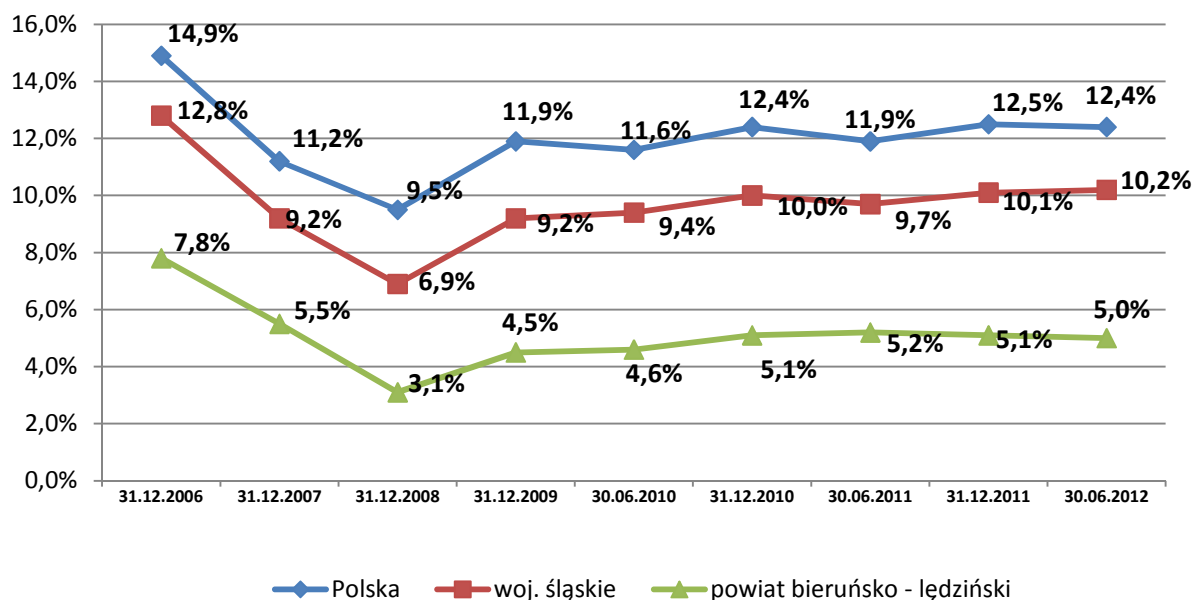
10,3% pozostających bez pracy mieszkańców Tychów (385 osób) w ogóle nie posiada stażu pracy (spadek o 1,5% w stosunku do grudnia 2011r.). Odsetek osób, których staż pracy wynosił powyżej 30 lat to 8% (wzrost o 1,2% w stosunku do grudnia 2011r.).

2. Analiza problemu bezrobocia w powiecie bieruńsko - lędzińskim

Wg stanu na 30.06.2012r. poziom rejestrowanego bezrobocia wyniósł w powiecie bieruńsko - lędzińskim 5,0% - był niższy o 5,2% w porównaniu z woj. śląskim i o 7,4% w zestawianiu ze wskaźnikiem bezrobocia w kraju.

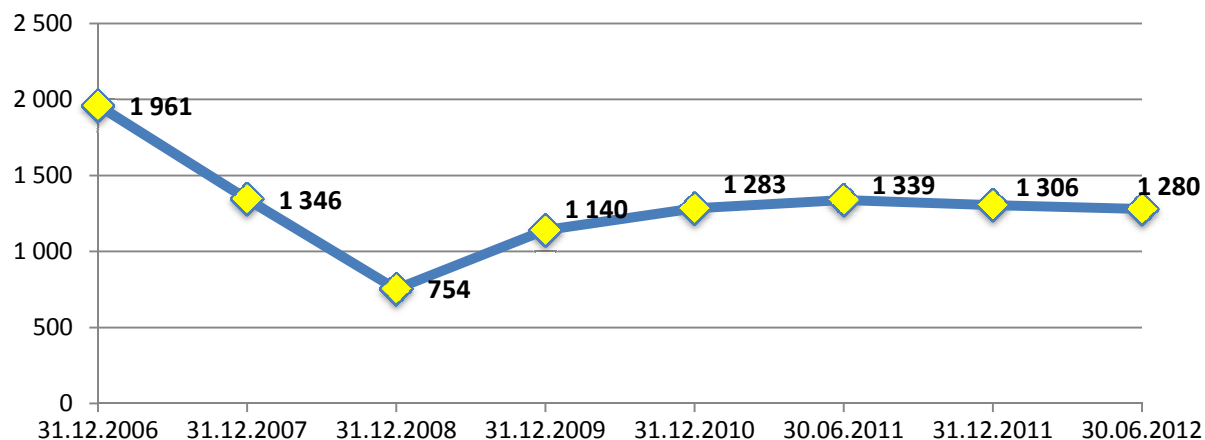
Liczba bezrobotnych w powiecie bieruńsko – lędzińskim na koniec czerwca 2012r. wynosiła 1280 osób, podczas, gdy w czerwcu i w grudniu 2011r. odpowiednio – 1339 i 1306 osób. Wykres 5 i 6.

Wykres 4. Stopa bezrobocia w powiecie bieruńsko - lędzińskim w okresie grudzień 2006r. – czerwiec 2012r. na tle woj. śląskiego i kraju.

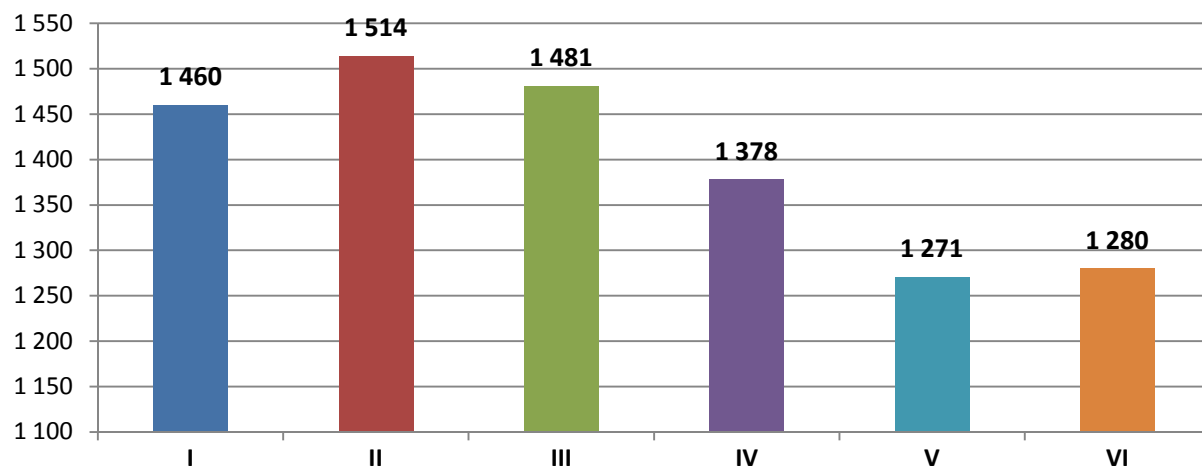
Źródło: PUP Tychy, GUS (www.stat.gov.pl).

Wykres 5. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie bieruńsko - lędzińskim w latach 2006 – 2012.

Źródło: PUP Tychy

Wykres 6. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie bieruńsko - lędzińskim. Styczeń – Czerwiec 2012r.

Źródło: PUP Tychy

Szczegółową strukturę bezrobocia w powiecie bieruńsko - lędzińskim wg stanu na 30.06.2012r. przedstawiono w oparciu o analizę takich zmiennych, jak: płeć, wiek, wykształcenie, staż pracy i czas pozostawania bez pracy.

Tabela 6. Bezrobotni w powiecie bieruńsko - lędzińskim ze względu na płeć (stan na 30.06.2012r.)

Płeć	N	%
kobiety	773	60,4%
mężczyźni	507	39,6%
Suma	1280	100,0%

Źródło: PUP Tychy.

W rejestrach bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko - lędzińskiego – biorąc pod uwagę kryterium płci – dominują kobiety, które stanowią 60,4% ogółu bezrobotnych.

Kolejna tabela przedstawia strukturę bezrobocia wg wieku.

Tabela 7. Bezrobotni w powiecie bieruńsko - lędzińskim ze względu na wiek (stan na 30.06.2012r.)

Wiek	N	%
18-24 lata	248	19,4%
25-34 lata	419	32,7%
35-44 lata	225	17,6%
45-54 lata	257	20,1%
55-59 lat	104	8,1%
pow. 60 lat	27	2,1%
SUMA	1280	100,0%

Źródło: PUP Tychy.

W powiecie bieruńsko - lędzińskim największe problemy ze znalezieniem pracy mają osoby pomiędzy 25-tym a 34-tym rokiem życia (33% ogółu bezrobotnych) oraz osoby między 45-tym a 54-tym rokiem życia (20,1%).

Inną istotną zmienną, różnicującą bezrobocie na terenie tego powiatu ziemskiego jest wykształcenie. Przedstawia to tabela 8.

Tabela 8. Bezrobotni w powiecie bieruńsko - lędzińskim ze względu na wykształcenie (stan na 30.06.2012r.)

Wykształcenie	N	%
wyższe	185	14,5%
policealne i średnie zawodowe	317	24,8%
średnie ogólnokształcące	114	8,9%
zasadnicze zawodowe	381	29,8%
gimnazjalne i poniżej	283	22,0%
SUMA	1280	100,0%

Źródło: PUP Tychy.

Niecałe 52% (bez zmian w stosunku do grudnia 2011r.) bezrobotnych stanowią osoby legitymujące się wykształceniem co najwyżej zasadniczym zawodowym. Natomiast 33,7% stanowiły osoby z wykształceniem średnim, a 14,5% z wyższym wykształceniem.

Tabela 9. Bezrobotni w powiecie bieruńsko - lędzińskim ze względu na czas pozostawania bez pracy (stan na 30.06.2012r.)

Czas pozostawania bez pracy	N	%
do 1 miesiąca	182	14,2%
od 1 do 3 miesięcy	239	18,7%
od 3 do 6 miesięcy	303	23,7%
od 6 do 12 miesięcy	298	23,3%
od 1 roku do 2 lat	177	13,8%
powyżej 2 lat	81	6,3%
SUMA	1280	100,0%

Źródło: PUP Tychy.

Analizując kolejną zmienną – czas pozostawania bez pracy – okazuje się, że 79,9% (81% w grudniu 2011r.) bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko - lędzińskiego w rejestrach PUP Tychy nie pozostaje dłużej niż rok, a 20,1% bez pracy pozostaje co najmniej 12 miesięcy.

13,8% (16% w grudniu 2011r.) pozostających bez pracy mieszkańców powiatu bieruńsko - lędzińskiego w ogóle nie posiada stażu pracy, a 5,5% (3,7% w 2011r.) stanowią osoby ze stażem pracy powyżej 30 lat – tabela nr 10.

Tabela 10. Bezrobotni w powiecie bieruńsko - lędzińskim wg stażu pracy
(stan na 30.06.2012r.)

Staż pracy	N	%
bez stażu	176	13,8%
do 1-go roku	186	14,5%
od 1 do 5 lat	318	24,8%
od 5 do 10 lat	174	13,6%
od 10 do 20 lat	213	16,6%
od 20 do 30 lat	143	11,2%
powyżej 30 lat	70	5,5%
SUMA	1280	100,0%

Źródło: PUP Tychy.

3. Wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy

Jednym z obiektywnych mierników stosowanych w monitoringu jest wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy (zatrudnienia). Wyraża on stosunek liczby ofert pracy będących w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy w okresie sprawozdawczym do stanu bezrobotnych na koniec tego okresu.

Obecnie średni wskaźnik uzyskania oferty pracy dla całej zbiorowości bezrobotnych miasta Tychy i powiatu bieruńsko – lędzińskiego jest na zdecydowanie niższym poziomie niż miało to miejsce jeszcze w pierwszej połowie 2008r.

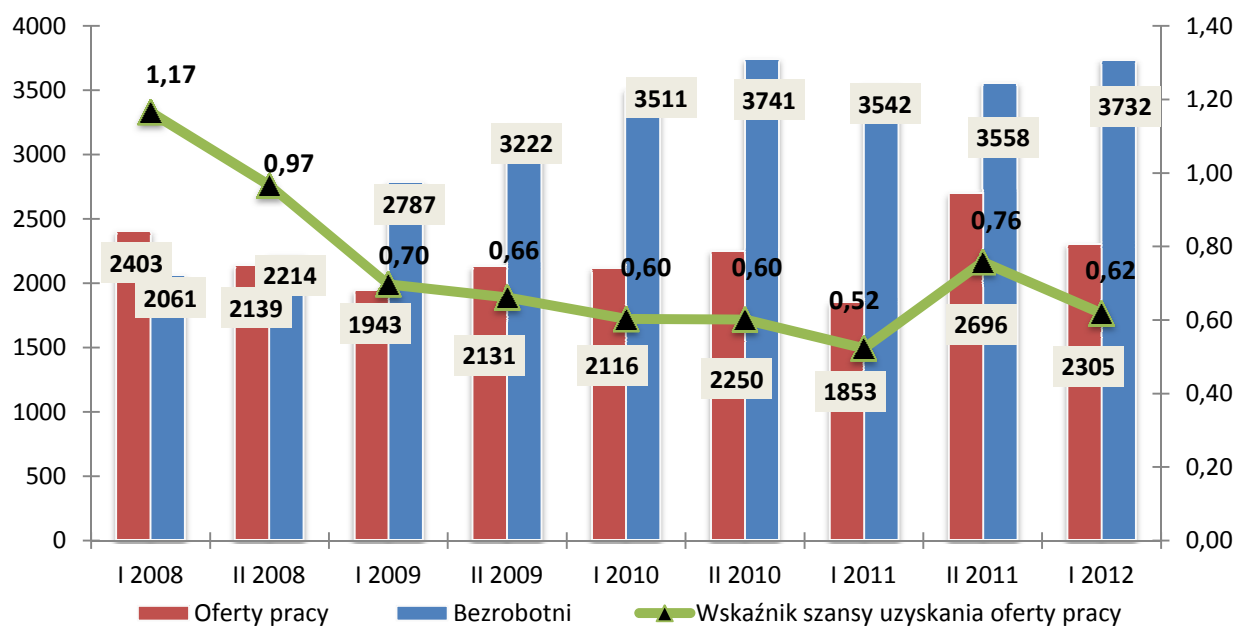
Na koniec czerwca 2012r. dla miasta Tychy wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy (w przedziale styczeń - czerwiec 2012r.) wyniósł 0,62 (spadek o 0,14 w stosunku do stanu na koniec 2011r. i wzrost o 0,10 w stosunku do czerwca 2011r.). Dokładniej przedstawia to wykres nr 7.

Na obszarze powiatu bieruńsko – lędzińskiego wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy (w przedziale styczeń – czerwiec 2012r.) wyniósł 0,26, co stanowi wzrost o 0,05 w stosunku do stanu na koniec 2011r. i spadek o 0,02 w stosunku do czerwca 2011r. Obrazuje to wykres nr 8.

W mieście Tychy II – połowy 2008r. wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy zaczął się zmniejszać ponieważ wraz ze wzrostem liczby bezrobotnych, spadła liczba zgłaszanych do PUP Tychy ofert pracy. Tendencja spadkowa utrzymywała się również w pierwszej połowie 2011r. Natomiast w drugiej połowie 2011r. w wyniku zdecydowanego zwiększenia liczby zgłaszanych ofert pracy (o 446 w stosunku do stanu w II połowie 2010r.) wskaźnik ten był najwyższy od końca 2008r. W pierwszej połowie 2012r. w wyniku ponownego wzrostu bezrobocia i zmniejszenia liczby składanych ofert, wskaźnik ponownie spadł, tym razem do poziomu zbliżonego z 2010r.

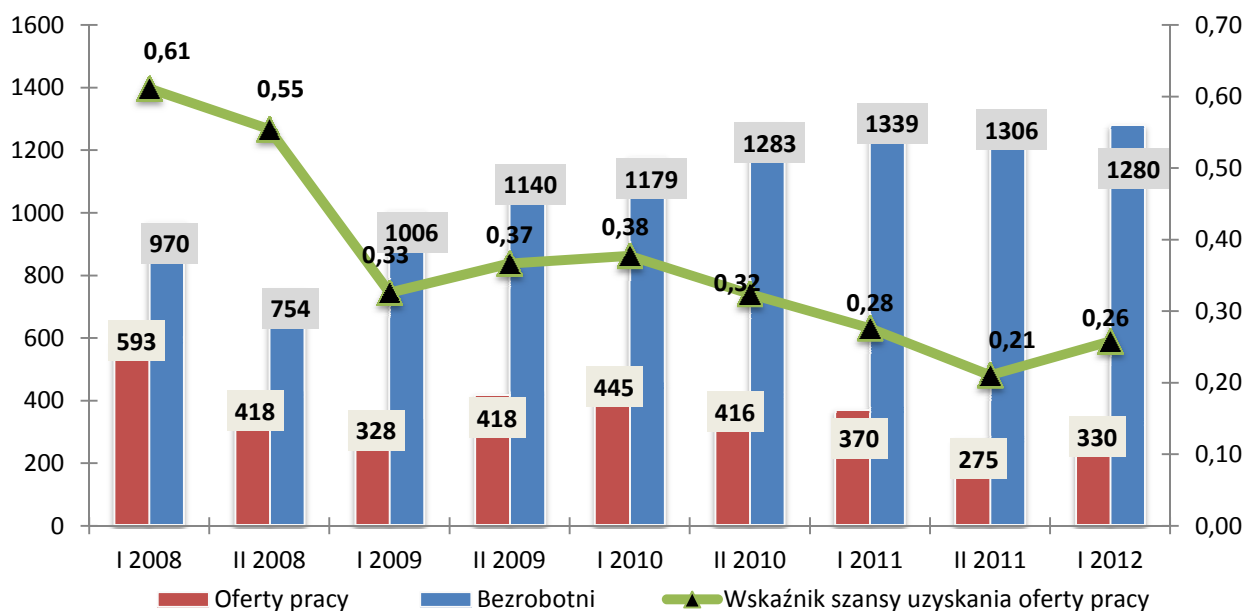
W powiecie bieruńsko – lędzińskim od II półrocza 2008r. pojawiła się stała tendencja spadkowa, trwająca do II połowy 2011 roku włącznie. W I połowie 2012 w wyniku niewielkiego spadku bezrobocia i wzrostu liczby składanych ofert pracy wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy wzrósł o 0,05 w stosunku do stanu na koniec zeszłego roku.

Wykres 7. Bezrobotni, oferty pracy oraz wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy w Tychach w latach 2008 – 2012.

Źródło: PUP Tychy

Wykres 8. Bezrobotni, oferty pracy oraz wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy w powiecie bieruńsko - lędzkim w latach 2008 – 2012.

Źródło: PUP Tychy

4. Stan i struktura bezrobotnych według zawodów

4.1. Miasto Tychy – stan na koniec I - półrocza 2012r.

W końcu I – półrocza 2012r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach zarejestrowanych było 3732 (3558 w grudniu 2011r.) osób z terenu miasta Tychy i 1280 (1306 w grudniu 2011r.) osób z powiatu bieruńsko – lędzińskiego.

W Tychach najliczniejsze grupy bezrobotnych stanowili:

- sprzedawca – 431 osób, co stanowi 11% ogółu zarejestrowanych;
- osoby bez zawodu – 278 osób, co stanowi 7% ogółu bezrobotnych;
- pozostali operatorzy maszyn – 154 osób, co stanowi 4% ogółu bezrobotnych;
- robotnicy gospodarczy – 126 osób, co stanowi 3% ogółu bezrobotnych.

Tabela 11. Ranking najliczniejszych pod względem liczby bezrobotnych zawodów i specjalności w mieście Tychy – stan na koniec I - półrocza 2012r.

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem
1	Sprzedawca*	431
2	Bez zawodu	278
3	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	154
4	Robotnik gospodarczy	126
5	Robotnik budowlany	89
6	Sprzątaczkę biurową	87
7	Technik prac biurowych*	81
8	Ślusarz*	80
9	Technik ekonomista*	73
10	Magazynier	68
11	Murarz*	46
12	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	42
13	Kucharz*	41
14	Kierowca samochodu ciężarowego	40
15	Technik mechanik*	39
16	Specjalista do spraw marketingu i handlu	37
17	Kelner*	35
18	Krawiec*	34
19	Ekonomista	33
20	Kierowca operator wózków jezdniowych	33

Źródło: PUP Tychy.

Dokonane w powyższej tabeli porównanie skłania do wniosku, iż najliczniej reprezentowane przez bezrobotnych zawody w mieście Tychy częściowo przynajmniej potwierdzają tendencję regionalną.

Znaczącym odchyleniem [nadreprezentacją] w stosunku do regionu cechują się zawody:

- ➡ pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani;
- ➡ kierowca samochodu ciężarowego;
- ➡ specjalista do spraw marketingu i handlu.

Należy nadmienić, iż najliczniej reprezentowane przez bezrobotnych zawody są jednocześnie silnie sfeminizowane. W grupie sprzedawców kobiety stanowią 93%, sprzątaczek biurowych 100%, osób bez zawodu 58%. Natomiast wśród pozostałych operatorów maszyn odsetek kobiet wynosi 46%.

Tabela 12. Ranking najliczniejszych pod względem liczby bezrobotnych zawodów i specjalności wśród osób zarejestrowanych powyżej 12 m-cy w mieście Tychy – stan na koniec I - półrocza 2012r.

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem
1	Sprzedawca*	88
2	Robotnik gospodarczy	27
3	Technik ekonomista*	26
4	Sprzątaczką biurową	25
5	Technik prac biurowych*	22
6	Ślusarz*	20
7	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	20
8	Bez zawodu	15
9	Magazynier	14
10	Specjalista do spraw marketingu i handlu	13

Źródło: PUP Tychy

Tabela 13. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie. Stan na koniec I- półrocza 2012r.

Lp.	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,5
2	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,3846
3	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,375
4	Rolnicy produkcji towarowej	0,3684
5	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,3571
6	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,2717
7	Pracownicy usług ochrony	0,25
8	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,2479
9	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,2373
10	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,2332

Źródło: PUP Tychy

Wśród osób długotrwałe bezrobotnych (zarejestrowanych powyżej 12 m-cy), najliczniej reprezentowaną grupę stanowią sprzedawcy (13%) oraz robotnicy gospodarczy (4%) i technicy ekonomiści – 4%.

Biorąc pod uwagę wskaźnik długotrwałego bezrobocia, to najwyższy jest on, wśród takich grup zawodów jak: pozostali pracownicy obsługi biura, pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki, pomoce domowe i sprzątaczk, pracownicy usług ochrony i specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania.

Tabela 14. Ranking najliczniejszych pod względem napływu liczby bezrobotnych zawodów i specjalności w mieście Tychy w I – półroczu 2012r.

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem
1	Sprzedawca*	398
2	Bez zawodu	385
3	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	243
4	Robotnik gospodarczy	133
5	Robotnik budowlany	92
6	Magazynier	79
7	Technik prac biurowych*	59
8	Kierowca operator wózków jezdniowych	56
9	Sprzątaczk biurowa	56
10	Ślusarz*	55
11	Technik ekonomista*	54
12	Murarz*	52
13	Kucharz*	51
14	Technik mechanik*	46

15	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	44
16	Ekonomista	38
17	Kelner*	38
18	Kierowca samochodu ciężarowego	36
19	Przedstawiciel handlowy	34
20	Specjalista do spraw marketingu i handlu	30

Źródło: PUP Tychy

Warto również zwrócić uwagę na napływ bezrobotnych o określonych zawodach i specjalnościach w przeciągu całego I-półrocza 2012r. (ilustruje to tabela nr 14).

Najliczniej reprezentowaną grupę w tym wypadku stanowią osoby posiadające zawód sprzedawcy (10%) i osoby bez zawodu (10%) oraz pozostali operatorzy maszyn (6%), co jednoznacznie koreluje z rankingiem zawodów osób zarejestrowanych na koniec I - półrocza 2012r.

4.2. Powiat bieruńsko - lędziński – stan na koniec I- półrocza 2012r.

W powiecie bieruńsko - lędzińskim najliczniejsze grupy bezrobotnych stanowili:

- sprzedawcy – 135 osób, co stanowi 10% ogółu bezrobotnych;
- osoby bez zawodu – 111 osób, co stanowi 9% ogółu bezrobotnych;
- robotnicy gospodarczy – 80 osób, co stanowi 6% ogółu bezrobotnych.

Tabela 15. Ranking najliczniejszych pod względem liczby bezrobotnych zawodów i specjalności w powiecie bieruńsko – lędzińskim – stan na koniec I - półrocza 2012r.

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem
1	Sprzedawca*	135
2	Bez zawodu	111
3	Robotnik gospodarczy	80
4	Technik ekonomista*	47
5	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	47
6	Sprzątaczką biurową	46
7	Technik prac biurowych*	34
8	Robotnik budowlany	21
9	Ślusarz*	20
10	Technik informatyk*	19
11	Górnik eksploatacji podziemnej*	19
12	Pedagog	18
13	Kucharz*	18
14	Technik mechanik*	16
15	Krawiec*	16
16	Pakowacz	16
17	Magazynier	15
18	Szwaczka	13
19	Kierowca samochodu ciężarowego	12
20	Specjalista do spraw marketingu i handlu	11

Źródło: PUP Tychy.

Sporą nadreprezentacją pod względem liczby bezrobotnych w stosunku do regionu cechują się: pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani, technicy informatycy,

Udział kobiet w najliczniej reprezentowanych zawodach wśród bezrobotnych powiatu bieruńsko – lędzińskiego wynosi odpowiednio:

- ☛ dla osób bez zawodu 52%;
- ☛ dla sprzedawców 95%.

Tabela 16. Ranking najliczniejszych pod względem liczby bezrobotnych zawodów i specjalności wśród osób zarejestrowanych powyżej 12 m-cy w powiecie bieruńsko - lędzińskim – stan na koniec I - półrocza 2012r.

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem
1	Sprzedawca*	18
2	Robotnik gospodarczy	16
3	Sprzątaczką biurową	14
4	Technik ekonomista*	9
5	Technik prac biurowych*	9
6	Robotnik budowlany	6
7	Technik informatyk*	6
8	Bez zawodu	5
9	Ślusarz*	5
10	Kucharz*	5

Źródło: PUP Tychy

Tabela 17. Ranking zawodów generujących długotrwale bezrobocie. Stan na koniec I - półrocza 2012r.

Lp.	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	1
2	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,4286
3	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,4
4	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,3333
5	Technicy informatycy	0,3158
6	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,2963
7	Pracownicy usług ochrony	0,2857
8	Średni personel do spraw zdrowia	0,2857
9	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,2698
10	Pomoce domowe i sprzątaczkę	0,2632

Źródło: PUP Tychy

Z tabeli nr 16 jednoznacznie wynika, iż osoby z zawodem sprzedawcy (8%) są najliczniej reprezentowaną grupą pod względem liczby bezrobotnych zarejestrowanych powyżej 12 m-cy w powiecie bieruńsko - lędzińskim. Na drugim

miejscu uplasowały się osoby posiadające zawód robotnika gospodarczego (7%) i sprzątaczkę biurową (6%).

Biorąc pod uwagę wskaźnik długotrwałego bezrobocia, to najwyższy jest on, wśród takich grup zawodów jak: pozostali pracownicy obsługi biura, technicy informatycy, robotnicy budowlani i pokrewni, oraz pracownicy usług ochrony.

Kolejna tabela przedstawia napływ bezrobotnych o określonych zawodach i specjalnościach w przeciągu całego I-półrocza 2012r.

Tabela 18. Ranking najliczniejszych pod względem napływu liczby bezrobotnych zawodów i specjalności w powiecie bieruńsko - lędzińskim w I-półroczu 2012r.

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem
1	Bez zawodu	142
2	Sprzedawca*	125
3	Robotnik gospodarczy	64
4	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	60
5	Technik ekonomista*	45
6	Technik prac biurowych*	29
7	Sprzątaczkę biurową	29
8	Robotnik budowlany	28
9	Ślusarz*	21
10	Technik informatyk*	19
11	Magazynier	18
12	Górnika eksploatacji podziemnej*	18
13	Pakowacz	18
14	Fryzjer*	17
15	Technik mechanik*	15
16	Kucharz*	15
17	Kierowca samochodu ciężarowego	15
18	Krawiec*	14
19	Kucharz małej gastronomii*	13
20	Blacharz samochodowy*	12

Źródło: PUP Tychy

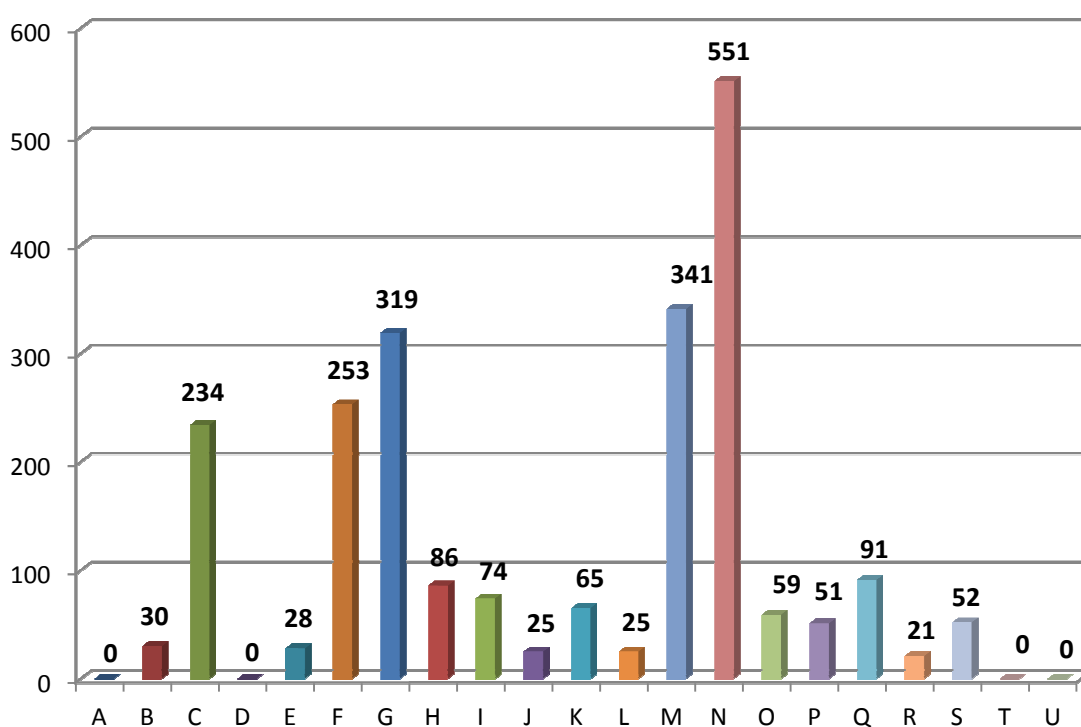
Liczną grupę wśród zawodów osób napływających w 2011r. w powiecie bieruńsko - lędzińskim stanowiły osoby posiadające zawód sprzedawcy (10%), robotnika gospodarczego (5%) oraz pozostali operatorzy maszyn (5%). Jednak ponownie to osób nie posiadających żadnego zawodu jest w tym wypadku najwięcej (11% ogółu napływających bezrobotnych).

5. Analiza ofert pracy

W I-połowie 2012r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach łącznie zgłoszono 2635 (o 412 więcej niż w I-połowie 2011 i o 336 mniej niż w II- połowie 2011r.) oferty pracy, z czego 2305 z terenu miasta Tychy i 330 ofert z powiatu bieruńsko-lędzińskiego.

Wykresy nr 9 i 10 prezentują rozkład ofert pracy wg sekcji PKD⁴ a tabele 19 i 20 strukturę ofert pracy wg zawodów.

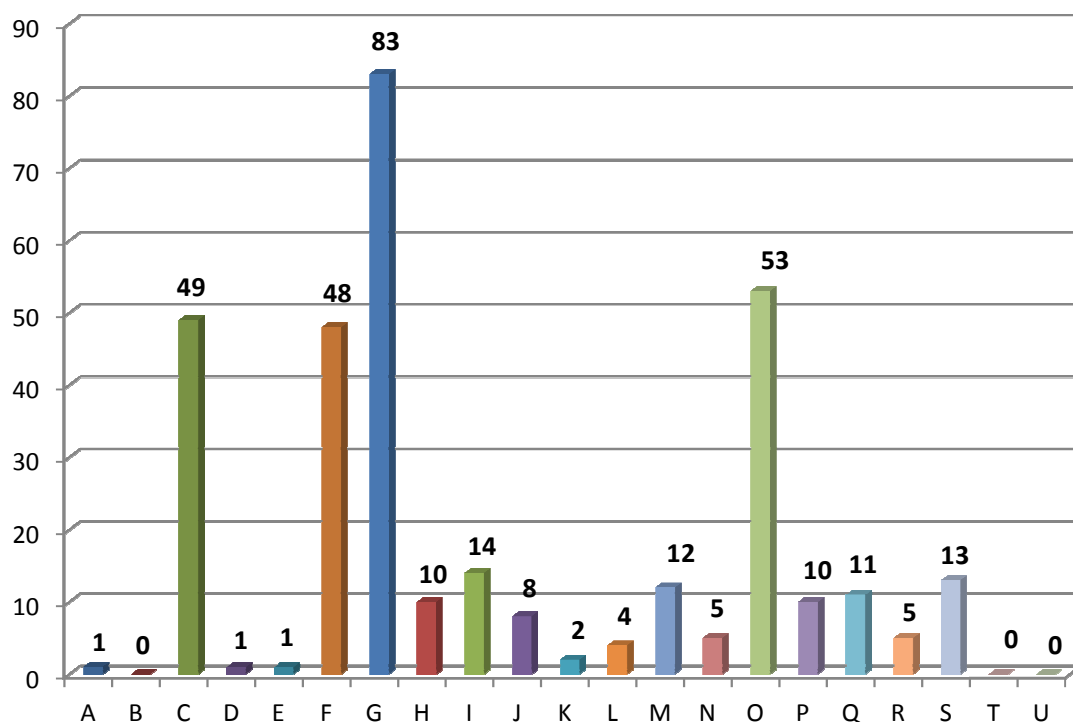
Wykres 9. Oferty pracy wg sekcji PKD w I-połowie 2012r. Miasto Tychy.

Źródło: PUP Tychy

⁴ Podstawą określenia rodzaju działalności prowadzonej przez pracodawcę jest Polska Klasyfikacja Działalności (PKD) wprowadzona Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. 251, poz.1885).

Wykres 10. Oferty pracy wg sekcji PKD w I-połowie 2012r. Powiat bieruńsko –
lędzkiński.

Źródło: PUP Tychy

- A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
- B Górnictwo i wydobywanie
- C Przetwórstwo przemysłowe
- D Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
- E Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
- F Budownictwo
- G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
- H Transport i gospodarka magazynowa
- I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
- J Informacja i komunikacja
- K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
- L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
- M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
- N Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
- O Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne
- P Edukacja
- Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
- R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
- S Pozostała działalność usługowa
- T Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
- U Organizacje i zespoły eksterytorialne

W I półroczu 2012r. najwięcej ofert pracy w mieście Tychy zgłosili pracodawcy działający w sekcjach: działalności usług administrowania (551 ofert – 24%) oraz w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (341 ofert – 15%) i w handlu hurtowym i detalicznym (319 ofert – 14%). Wykres 9.

W powiecie bieruńsko – lędzińskim najwięcej ofert pracy w I-półowie 2012r. zgłoszono w sekcjach: handlu, administracji i przetwórstwa przemysłowego. Odpowiednio 83 oferty tj. 25%, 53 oferty – 16% i 49 ofert – 15%.

Tabela 19. Ranking zawodów i specjalności, dla których zgłoszono najwięcej ofert pracy w I-półowie 2012r. w mieście Tychy

Lp.	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w I-półowie 2012 roku
1	Kierowca operator wózków jezdniowych	179
2	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	138
3	Magazynier	116
4	Sprzedawca*	83
5	Technik prac biurowych*	79
6	Pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	66
7	Robotnik budowlany	65
8	Robotnik gospodarczy	57
9	Mistrz produkcji w przemyśle samochodowym	50
10	Przedstawiciel handlowy	49
11	Kasjer handlowy	41
12	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	33
13	Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	33
14	Sprzętaczka biurowa	32
15	Technik administracji*	31
16	Telemarketer	31
17	Górnik eksploatacji podziemnej*	30
18	Robotnik torowy	30
19	Elektromonter instalacji elektrycznych	29
20	Mechanik samochodów osobowych	27

Źródło: PUP Tychy.

Najwięcej ofert pracy zgłoszonych dla miasta Tychy stanowiły oferty dotyczące kierowców operatorów wózków jezdniowych (8% wszystkich ofert), pracowników ochrony fizycznej bez licencji (6%), magazynierów (5%) i sprzedawców (4%).

Tabela 20. Ranking zawodów i specjalności, dla których zgłoszono najwięcej ofert pracy w I-połowie 2012r. w powiecie bieruńsko – lędzińskim.

Lp.	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w I-połowie 2012 roku
1	Robotnik gospodarczy	41
2	Sprzedawca*	22
3	Technik prac biurowych*	16
4	Piekarz*	13
5	Monter ociepleń budynków	12
6	Robotnik budowlany	12
7	Magazynier	11
8	Technik administracji*	9
9	Sekretarka	9
10	Pozostali lakiernicy	9
11	Ślusarz*	9
12	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	6
13	Sprzedawca w stacji paliw	6
14	Kucharz*	5
15	Fryzjer*	5
16	Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	5
17	Tynkarz	5
18	Monter / składacz okien	5
19	Kierowca samochodu ciężarowego	5
20	Bibliotekarz*	4

Źródło: PUP Tychy.

Najwięcej ofert pracy zgłoszonych w powiecie bieruńsko - lędzińskim było związanych z takimi zawodami jak; robotnik gospodarczy oraz sprzedawca. Kolejno stanowiło to 12% i 7% ogółu wszystkich zgłoszonych ofert pracy w I-połowie 2012r.

6. Zawody deficytowe i nadwyżkowe

Zawody deficytowe i nadwyżkowe wyznaczono w oparciu o wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu, obliczany za pomocą wzoru:

$$W_{n,I}^k = \frac{\overline{O}_I^k}{\overline{B}_I^k}$$

gdzie:

$\overline{O}_I^k$ - średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k, w I – półroczu danego roku;

$\overline{B}_I^k$ - średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k, w I – półroczu danego roku;

Przyjmuje się, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,I}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,I}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone,

$W_{n,I}^k > 1,1$ to zawody deficytowe.

Wskaźnik = MAX oznacza, iż w danym zawodzie nie było zarejestrowanych bezrobotnych.

W mieście Tychy w I-półowie 2012r. **162 zawody** (93 w 2011r.) spośród 663 występujących w ewidencji (685 w 2011r.) **wykazywało deficytowość**, 28 miało zrównoważony charakter (22 w 2011r.) a **pozostałe 473 było zawodami nadwyżkowymi** (570 w 2011r.).

W powiecie bieruńsko – lędzińskim spośród **353 zawodów** (460 w 2011r.) występujących w ewidencji **54 było deficytowymi** (28 w 2011r.), 4 cechowała równowaga (16 w 2011r.) a **295 miało nadwyżkowy charakter** (416 w 2011r.).

W poniższym zestawieniu zawodów deficytowych (dla miasta Tychy) uwzględniono tylko te, dla których średnia miesięczna liczba zgłaszanych ofert pracy

była większa lub równa 0,5. Pozwala to na wyodrębnienie tych zawodów których deficytowość ma rzeczywisty i znaczący wpływ na rynek pracy.

Zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w zestawieniu nie uwzględniono również zawodów dla których wskaźnik intensywności deficytu wynosi MAX (liczba zawodów spełniających ten warunek to: 101), oraz zawodów tzw. „pozostałych”, czyli takich, których ostatnie cyfry w kodzie zawodu wynoszą 0 i 9.

Tabela 21. Zawody deficytowe w mieście Tychy w I-połowie 2012r.

L p.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
1	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	5,5	0,1667	33
2	Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	4,1667	0,1667	25
3	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	23	1,6667	13,8
4	Dostawca potraw	2	0,1667	12
5	Kierownik budowy	1,5	0,1667	9
6	Spawacz metodą MAG	1,5	0,1667	9
7	Elektromonter instalacji elektrycznych	4,8333	0,6667	7,25
8	Doradca finansowy	3,3333	0,5	6,6667
9	Kierowca samochodu dostawczego	3	0,5	6
10	Inżynier elektryk	0,8333	0,1667	5
11	Nauczyciel nauczania początkowego	1,6667	0,3333	5
12	Nauczyciel przedszkola	1,6667	0,3333	5
13	Opiekun osoby starszej*	1,6667	0,3333	5
14	Spawacz metodą TIG	0,8333	0,1667	5
15	Wulkanizator	0,8333	0,1667	5
16	Monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody	3	0,6667	4,5
17	Sprzedawca w stacji paliw	0,6667	0,1667	4
18	Portier	0,6667	0,1667	4
19	Betoniarz	0,6667	0,1667	4

20	Intrologator*	0,6667	0,1667	4
21	Monter instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych (telemonter)	0,6667	0,1667	4
22	Specjalista do spraw finansów	3,3333	1	3,3333
23	Kierowca operator wózków jezdniowych	29,8333	9,3333	3,1964
24	Specjalista do spraw ubezpieczeń majątkowych i osobowych	1	0,3333	3
25	Operator centrali telefonicznej	0,5	0,1667	3
26	Elektromonter linii kablowych	0,5	0,1667	3
27	Operator koparki	0,5	0,1667	3
28	Sortowacz	1,5	0,5	3
29	Telemarketer	5,1667	2,1667	2,3846
30	Kosmetyczka	1,8333	0,8333	2,2

Źródło: PUP Tychy.

W poniższym zestawieniu zawodów deficytowych (dla powiatu bieruńsko - lędzkiego) w zestawieniu nie uwzględniono zawodów dla których wskaźnik intensywności deficytu wynosi MAX (liczba zawodów spełniających ten warunek wynosi 48), oraz zawodów tzw. „pozostałych”, czyli takich, których ostatnie cyfry w kodzie zawodu wynoszą 0 i 9.

Tabela 22. Zawody deficytowe w powiecie bieruńsko – lędzkim w I-połowie 2012r.

L p.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
1	Piekarz*	2,1667	1,6667	1,3
2	Sekretarka	1,5	0,1667	9
3	Technik administracji*	1,5	1,1667	1,2857
4	Sprzedawca w stacji paliw	1	0,1667	6
5	Hydraulik	0,6667	0,1667	4

6	Kasjer handlowy	0,6667	0,3333	2
7	Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	0,6667	0,3333	2
8	Mechanik samochodów osobowych	0,6667	0,3333	2
9	Nauczyciel przedszkola	0,5	0,1667	3
10	Pomoc kuchenna	0,5	0,3333	1,5
11	Kosmetyczka	0,3333	0,1667	2
12	Monter maszyn i urządzeń przemysłowych	0,3333	0,1667	2

Źródło: PUP Tychy.

Tabela 23. Zawody zrównoważone w mieście Tychy w I-połowie 2012r.

L p.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
1	Pomoc kuchenna	3,5	3,6667	0,9545
2	Kierownik działu sprzedaży	0,8333	0,8333	1
3	Technik usług kosmetycznych*	0,6667	0,6667	1
4	Sprzedawca w branży spożywczej	0,6667	0,6667	1
5	Operator koparko - ładowarki	0,6667	0,6667	1
6	Grafik komputerowy multimediiów	0,5	0,5	1
7	Nauczyciel języka angielskiego	0,5	0,5	1
8	Opiekun w domu pomocy społecznej*	0,5	0,5	1
9	Wychowawca małego dziecka	0,3333	0,3333	1
10	Instruktor nauki jazdy	0,3333	0,3333	1
11	Dekarz*	0,3333	0,3333	1
12	Kierownik magazynu	0,1667	0,1667	1
13	Inżynier mechanik - środki transportu	0,1667	0,1667	1
14	Nauczyciel przedmiotów zawodowych technicznych	0,1667	0,1667	1
15	Asystentka stomatologiczna*	0,1667	0,1667	1
16	Higienistka stomatologiczna*	0,1667	0,1667	1

17	Florysta*	0,1667	0,1667	1
18	Asystent usług pocztowych	0,1667	0,1667	1
19	Pracownik obsługi monitoringu	0,1667	0,1667	1
20	Ogrodnik terenów zieleni	0,1667	0,1667	1
21	Monter / składacz okien	0,1667	0,1667	1
22	Mechanik maszyn i urządzeń do obróbki metali	0,1667	0,1667	1
23	Optyk - mechanik*	0,1667	0,1667	1
24	Monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych	0,1667	0,1667	1

Źródło: PUP Tychy.

Tabela 24. Zawody zrównoważone w powiecie bieruńsko - lędzińskim w I-połowie 2012r.

L p.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
1	Inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy	0,1667	0,1667	1
2	Asystent do spraw księgowości	0,1667	0,1667	1
3	Mechanik maszyn i urządzeń budowlanych i melioracyjnych	0,1667	0,1667	1
4	Kierowca samochodu dostawczego	0,1667	0,1667	1

Źródło: PUP Tychy.

Zawody nadwyżkowe poddano selekcji w oparciu o następujące parametry:

⇒ Dla miasta Tychy średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie $\overline{B}_I^k \geq 2$

⇒ Dla powiatu bieruńsko – lędzińskiego średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie $\overline{B}_I^k \geq 0,3$

Zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w poniższym zestawieniu dla miasta Tychy nie uwzględniono zawodów, dla których wskaźnik intensywności nadwyżki wynosi 0, oraz zawodów tzw. „pozostałych”, czyli takich, których ostatnie cyfry w kodzie zawodu wynoszą 0 i 9.

Tabela 25. Zawody nadwyżkowe w mieście Tychy w I-połowie 2012r.

L p	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
1	Sprzedawca*	13,8333	66,3333	0,2085
2	Robotnik gospodarczy	9,5	22,1667	0,4286
3	Robotnik budowlany	10,8333	15,3333	0,7065
4	Sprzątaczką biurową	5,3333	9,3333	0,5714
5	Ślusarz*	3	9,1667	0,3273
6	Technik ekonomista*	0,6667	9	0,0741
7	Murarz*	2	8,6667	0,2308
8	Kucharz*	4,1667	8,5	0,4902
9	Ekonomista	0,1667	6,3333	0,0263
10	Kelner*	2,3333	6,3333	0,3684
11	Kierowca samochodu ciężarowego	4,5	6	0,75
12	Specjalista do spraw marketingu i handlu	1,3333	5	0,2667
13	Fryzjer*	3	4,5	0,6667
14	Kontroler jakości wyrobów mechanicznych	0,5	4,3333	0,1154
15	Pakowacz	2,1667	4,3333	0,5
16	Technik handlowiec*	1,8333	4,1667	0,44
17	Krawiec*	1	3,8333	0,2609
18	Cukiernik*	0,3333	3,6667	0,0909
19	Kierowca samochodu osobowego	0,6667	3,6667	0,1818
20	Technik informatyk*	0,3333	3,5	0,0952
21	Mechanik pojazdów samochodowych*	1	3,5	0,2857
22	Pielęgniarka	1	3,3333	0,3
23	Barman	1,3333	3,1667	0,4211
24	Kucharz małej gastronomii*	0,8333	2,8333	0,2941
25	Doradca klienta	0,6667	2,8333	0,2353

26	Elektromechanik pojazdów samochodowych*	0,3333	2,6667	0,125
27	Stolarz meblowy	0,8333	2,6667	0,3125
28	Salowa	0,1667	2,5	0,0667
29	Tokarz w metalu	0,5	2,3333	0,2143
30	Fizjoterapeuta	0,6667	2,1667	0,3077

Źródło: PUP Tychy.

Tabela 26. Zawody nadwyżkowe w powiecie bieruńsko - lędzińskim w I-połowie 2012r.

L p	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
1	Sprzedawca*	3,6667	20,8333	0,176
2	Robotnik gospodarczy	6,8333	10,6667	0,6406
3	Technik prac biurowych*	2,6667	4,8333	0,5517
4	Robotnik budowlany	2	4,6667	0,4286
5	Ślusarz*	1,5	3,5	0,4286
6	Technik informatyk*	0,1667	3,1667	0,0526
7	Magazynier	1,8333	3	0,6111
8	Fryzjer*	0,8333	2,8333	0,2941
9	Technik mechanik*	0,1667	2,5	0,0667
10	Kucharz*	0,8333	2,5	0,3333
11	Kierowca samochodu ciężarowego	0,8333	2,5	0,3333
12	Specjalista do spraw marketingu i handlu	0,1667	1,8333	0,0909
13	Kelner*	0,5	1,6667	0,3
14	Murarz*	0,5	1,6667	0,3
15	Cukiernik*	0,1667	1,3333	0,125
16	Księgowy	0,5	1,1667	0,4286
17	Przedstawiciel handlowy	0,1667	1	0,1667
18	Barman	0,3333	1	0,3333
19	Doradca klienta	0,1667	1	0,1667
20	Tokarz w metalu	0,1667	1	0,1667
21	Stolarz*	0,1667	1	0,1667
22	Mechanik pojazdów samochodowych*	0,3333	0,8333	0,4

23	Elektromechanik pojazdów samochodowych*	0,6667	0,8333	0,8
24	Fizjoterapeuta	0,1667	0,6667	0,25
25	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,3333	0,6667	0,5
26	Chemik	0,1667	0,5	0,3333
27	Rejestratorka medyczna	0,1667	0,5	0,3333
28	Stolarz budowlany	0,1667	0,5	0,3333
29	Technik farmaceutyczny*	0,1667	0,3333	0,5
30	Opiekunka środowiskowa*	0,1667	0,3333	0,5

Źródło: PUP Tychy.

Wnioski:

Przeprowadzona analiza zgromadzonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Tychach danych, pozwala na sformułowanie przynajmniej kilku kluczowych konkluzji zamykających raport:

➔ Wzrost poziomu bezrobocia dla miasta Tychy o 0,3% (o 174 osoby) w porównaniu do grudnia 2011r.

➔ Poziom bezrobocia w I-połowie 2012r. dla powiatu bieruńsko - lędzińskiego w porównaniu do stanu na koniec 2011r. zmniejszył się o 0,1% (o 26 osób).

➔ Bezrobocie w mieście Tychy i powiecie bieruńsko-lędzińskim dotyczy przede wszystkim osób w przedziale wiekowy od 25 do 34 lat, oraz od 45 do 54 lat, legitymujących się wykształceniem zasadniczym zawodowym lub policealnym i średnim zawodowym, posiadających staż pracy od 1 roku do 5 lat.

➔ Co drugi bezrobotny (50%) zarejestrowany w PUP Tychy na koniec czerwca 2012r. legitymował się wykształceniem co najwyżej zasadniczym zawodowym.

➔ Lokalny rynek pracy cechuje się głęboką nierównowagą. Nadmiar bezrobotnych notowany jest w większości zawodów i specjalności a tylko nieliczne charakteryzują się deficytem. W I-połowie 2012r. wśród wszystkich zawodów występujących w ewidencji 76% (86% w grudniu 2011r.) stanowiły zawody nadwyżkowe, a 18% zawody deficytowe (11% w grudniu 2011r.).

➔ Do zawodów szczególnie deficytowych zaliczamy:

- Pracownik ochrony fizycznej I stopnia
- Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej
- Pracownik ochrony fizycznej bez licencji
- Spawacz metodą MAG

- Dostawca potraw
- Kierownik budowy
- Elektromonter instalacji elektrycznych
- Doradca finansowy
- Kierowca samochodu dostawczego
- Inżynier elektryk
- Piekarz

➡ Do zawodów szczególnie nadwyżkowych zaliczamy:

- Sprzedawca*
- Robotnik gospodarczy
- Robotnik budowlany
- Sprzątaczką biurową
- Ślusarz*
- Technik ekonomista*
- Murarz*
- Kucharz*
- Specjalista do spraw marketingu i handlu
- Fryzjer*
- Kierowca samochodu ciężarowego

➡ Lokalne bezrobocie doskonale opisują dwa parametry:

Utrzymujący się wskaźnik feminizacji. Na koniec czerwca 2012r. biorąc pod uwagę kryterium płci, dominują kobiety, które stanowią 58% ogółu bezrobotnych. Warto jednak podkreślić, iż wskaźnik ten jest jednak na nieco niższym poziomie niż jeszcze w 2008r., gdzie mężczyźni stanowili 36% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Tychy, podczas, gdy w czerwcu 2012r. bezrobotni panów było 42%.

➡ Nieustanne zmiany zachodzące na rynku pracy w dalszym ciągu wymuszają na członkach społeczeństwa:

- ✓ ustawiczną gotowość do akceptacji tych przekształceń;
- ✓ dążenie do podwyższania własnych kwalifikacji i umiejętności;
- ✓ mobilność zarówno zawodową jak i geograficzną.

➡ Brak związku między posiadanym zawodem a chęcią podjęcia pracy na stanowisku z nim związanym. Sytuacja ta jest widoczna szczególnie wśród osób posiadających wykształcenie handlowe, gdzie znaczna liczba zarejestrowanych osób nie chce pracować w swoim zawodzie, oraz wśród osób o takich zawodach jak; ślusarz i krawiec, kucharz, fryzjer. Taki stan rzeczy wynika przede wszystkim ze słabych kwalifikacji zawodowych, co jest między innymi następstwem długotrwałego bezrobocia oraz nieświadomego wyboru kierunku kształcenia.

Wzrost liczby składanych dla miasta Tychy ofert pracy przeciągu roku o 452 oferty. Najwięcej ofert pracy zgłoszonych dla miasta Tychy stanowiły oferty dotyczące kierowców operatorów wózków jezdniowych (8% wszystkich ofert), pracowników ochrony fizycznej bez licencji (6%), magazynierów (5%) i sprzedawców (4%).

➡ Spadek liczby składanych dla powiatu bieruńsko - lędzińskiego ofert pracy przeciągu roku o 40 ofert. Najwięcej ofert pracy zgłoszonych w powiecie bieruńsko - lędzińskim było związanych z takimi zawodami jak; robotnik gospodarczy oraz sprzedawca. Kolejno stanowiło to 12% i 7% ogółu wszystkich zgłoszonych ofert pracy w I-połowie 2012r.

➡ Wzrost wskaźnika szansy uzyskania oferty pracy w mieście Tychy o 0,10 w stosunku do stanu na koniec czerwca 2011r., co jest spowodowane znaczącym wzrostem liczby składanych ofert pracy, przy jednoczesnym niewielkim spadku bezrobocia.

➡ W wyniku spadku liczby składanych ofert pracy, nastąpiło zmniejszenie wskaźnika szansy uzyskania oferty pracy dla powiatu bieruńsko – lędzińskiego (o 0,02 w stosunku do stanu na koniec czerwca 2011).

➡ Biorąc pod uwagę niedopasowanie zainteresowań i predyspozycji zawodowych do posiadanego zawodu wyuczonego, potrzebny jest silniejszy związek edukacji i rynku pracy poprzez koordynację działań instytucji oświatowych z instytucjami obsługującymi rynek pracy, między innymi pod kątem działań zwiększających świadomy wybór zawodu wśród uczniów szkół gimnazjalnych.